

CONSTITUIREA CONSILIULUI NAȚIONAL AL FRONTULUI DEMOCRAȚIEI POPULARE

La Palatul R. P. Romine a avut loc miercuri ședința de constituire a Consiliului Național al Frontului Democrației Populare, în legătură cu apropiatele alegeri pentru Marea Adunare Națională și sfaturile populare. Au luat parte reprezentanți ai Partidului Muncitoresc Român, ai sindicatelor, organizațiilor cooperatiste, de tineret, de femei, ai asociațiilor științifice și culturale și ai altor asociații obștești, care au fost desemnați de organizațiile respective pentru a face parte din Consiliul Național al F.D.P.

Ședința a fost prezidată de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. A fost ales Biroul Consiliului Național al F.D.P., care, între ședințele Consiliului, va coordona acțiunile ce vor fi organizate în campania electorală.

Biroul Consiliului este alcătuit din tovarășii: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnăraș, Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Leonte Răutu, Ștefan Voitec, Isac Martin, Suzana Gîdea, Constantin Mateescu, Petre Enache, Anton Breitenhofer, Ladislau Banyai, Demostene Botez, Grigore Geamănu.

A fost apoi aleasă comisia pentru elaborarea proiectului de manifest al Frontului Democrației Populare.

Consiliul Național al F.D.P. a stabilit primele acțiuni în vederea pregătirii alegerilor.

(Agerpres)



Vă place ulița? Sint câteva din casele noi ale colectivștilor din Bircea Mică, regiunea Hunedoara.



În locuința colectivistului Gheorghe Costea din comuna Cuza Vodă, regiunea București.

■ In pag. a 2-a
La a 200-a
întîlnire cu satul

■ In pag. a 3-a
Pasiunea
nu cunoaște vîrstă

■ In pag. 4-5
Brăila dă binețe
viitorului

Scriitori romîni
contemporani:
Miron Radu
Paraschivescu

■ In pag. a 6-a
Monede vechi
pe teritoriul
patriei noastre

■ In pag. a 7-a
Folclorul
și folcloristica
romîna peste hotare

■ In pag. a 8-a
Răvașe. răvașe

La a 200-a întâlnire cu satul

La Dej, aproape în fiecare duminică dimineața, în fața statului, poți vedea un grup de oameni pregătindu-se de drum. Unii coboară din clădire cu planșe în mână, iar alții așează cu grijă, felurite aparate în mașină. Printre ei, întâlnești mai totdeauna un om încărunit, cu ochi albaștri, vioi și senini. Își aranjează și el bățile, globul, dar are grijă și de toate lucrurile legate de deplasarea brigăzii.

Dacă i-ai însoți pe acești oameni spre locurile unde se duc, ai fi martorul unor discuții interesante, și s-ar releva chiar și pe drum marea lor pasiune, dăruirea pentru treaba pe care o fac. Ai fi impresionat în primul rând de omul acela cărunt, cu ochi albaștri care aproape pe neobservate leagă vorba de satul în care merg. Ai urmări cu mult interes felul cum le descrie localitatea, gospodăria și oamenii de acolo, cum le vorbește de diferite întâmplări petrecute cu ocazia altor deplasări și și-ai da pe loc seama că toate acestea sînt ultimele indicații, și completări pentru buna pregătire a dialogului pe care-l vor avea cu satul.

Dionisiu Vaida, omul care are atîta

grijă pentru fiecare amănunt, e responsabilul brigăzii și cutreeră, de aproape un deceniu, satele raionului. Nu e aproape localitate în acest raion întins, prin care își poartă apele Someșul, unde să nu fi poposit cu brigada, ducînd oamenilor răspunsul științei la întrebările și nedumeririle lor. Pe acești om cu părul încărunit, dar cu sufletul tînăr, plin de dragoste și dăruire pentru luminarea oamenilor, îl cunosc, l-au auzit vorbind deseori colectivității din comunele mai mari și țărani din satele și cătunele îndepărtate. Îl cunosc și oamenii din cîntunul Guga așezat între dealuri, și cei din Strimba, Mogoaja, Valea Rea și Calacea. Pretutindeni, oamenii l-au ascultat cu mult interes. Le-au plăcut, și au apreciat răspunsurile documentate, rostite frumos și pe înțelesul lor despre situația internațională, despre politica înțeleaptă a partidului nostru, despre realizările poporului român și prestigiul mereu crescînd al țării pe arena internațională. Le place oamenilor felul cum se desfășoară întîlnirile cu brigada, strădania tuturor membrilor ei de a lămuri problemele din toate punctele de vedere și-i ajută

mult planșele pe care le prezintă și experiențele pe care le face. Pe Dionisiu Vaida îl stimează mult și pentru felul cum conduce și cum încheie discuția între ei și brigada. Căci, pretutindeni, după ce s-au epuizat răspunsurile la întrebări mai zăbovește un timp cu brigada. De astă dată el pune întrebări oamenilor pentru a vedea dacă sînt mulțumiți de răspunsurile primite, ce probleme i-ar mai interesa și ce propun pentru următoarea întîlnire. Și tot ceea ce e interesant în propunerile și părerile oamenilor sînt notate de el și folosite în munca de viitor a brigăzii...

L-am întîlnit, dăunazi pe Dionisiu Vaida în sala de lectură a bibliotecii raionale. Aplecat asupra unor cărți și atlase, se documenta, pregătea răspunsurile la noi întrebări sosite din sate. Se întorsese doar cu două zile în urmă din Dumbrăvița și era deja preocupat de o nouă deplasare. (Florin Gavrilă, secretarul Comisiei raionale de răspîndire a cunoștințelor științifice mi-a spus că la Dumbrăvița Dionisiu Vaida ajunsese la a 200-a ieșire la sate). În acea seară de sfîrșit de toamnă, acolo la bibliotecă, l-am

ascultat pe Dionisiu Vaida povestind o istorie pasionantă. Isterit de un deceniu a unui colectiv de intelectuali, a unei brigăzi științifice cu care a cutreierat satele raionului.

Din tot ceea ce povestea cu atîta măsură și exactitate se contura din ce în ce mai bine portretul acestui om trecut de 50 de ani, care pe unde a trecut cu brigada a lăsat în urma lui nu numai lumina științei ci și ceva din pasiunea și înflăcărea sa, din dragostea pentru oameni. Ne povestea întâmplări și fapte vorbind tot timpul numai la plural, dizolvînd aportul său în munca dusă împreună cu ceilalți intelectuali din oraș care, ca și el, își dedică o parte din timpul liber, activității atît de frumoase și totodată atît de fructuoase în răspîndirea științei la sate.

Vorbea despre munca brigăzii într-un stil de expunere avînd în fața lui multe, multe documente de la diferite întîlniri, unele datate chiar cu ani în urmă. Ochiul lui albaștri licăreau intens și ciudat ori de cîte ori amintea de auditoriul de la sate, de căldura cu care primește brigada. Două întîmplări l-au emoționat în mod deosebit, în ultimele deplasări, și cînd le-a povestit i s-a luminat fața.

Era în toil verii, într-o duminică de Iulie. Brigada sosise în satul Băbui din comuna Maia. La școală nu găsiră pe nimeni, iar la satul popular era doar toboșarul satului. Ce să facă? Cum să mobilizeze oamenii? Pe uliță întîlniră un grup de colectivști. Le spuseră pentru ce au venit. Nu cumva să plecați, îi rugară oamenii. Mobilizăm noi lumea, n-aveți nici o grijă. Că doar ni-l drag să vă ascultăm. Și peste puțin timp în satul acela mic, se strînseseră peste 150 de oameni, iar întîlnirea cu brigada s-a desfășurat foarte frumos. Altădată brigada se întorcea din Tîrlușa după o întîlnire cu oamenii de acolo. Era seara. În drum spre casă au ajuns în Borleasa, sat așezat la poalele Tîbleșului. Cînd au trecut prin mijlocul satului, țărani au oprit mașina, barîndu-i pur și simplu drumul. Au rugat brigada să se oprească în sat că și ei sînt dornici să aște răspunsul științei la întrebările lor. Membrii brigăzii erau obosiți, iar unul dintre ei, profesorul Iacob Dumitru, se îmbolnăvise și avea temperatură. Dar au rămas pe loc. Sala era plină de oameni, și brigada a răspuns la multe întrebări.

Ceasul cel mare din turn bătuse de cîteva ori, anunțînd o oră fizică. Mi-a părut rău că trebuie să întrerupem discuția. L-ași fi ascultat încă multă vreme pe comunistul Dionisiu Vaida învățător la școala medie nr. 1 din Dej, unul din entuziaștii răspînditori ai științei la sate.

STELIAN FILIP

R. IARAI

Discuții Discuții Discuții

UMOR „POZITIV” ȘI „NEGATIV”

Articolul tovarășului C. Baban, publicat sub titlul *Satira și umorul în programele brigăzilor* (Albina, nr. 883), mi-a pus unele semne de întrebare. Deși intențiile și exemplificările sînt în general clare, teoretizarea problemelor privind satira și umorul duce la unele insuficiențe și confuzii. Tovarășul Baban vorbește de „cazurile” în care „satira trebuie să ocupe loc în programele brigăzilor artistice de agitație”. Cu alte cuvinte, există și „cazuri” în care acestea n-au ce căuta. Ideea nu este însă dusă mai departe, și anume pînă la a ne explica cum arată un program de brigadă în care „n-a fost cazul” să apară satira și umorul.

După părerea mea, satira și umorul nu trebuie să apară în speciile folosite de brigadă ca o concesie, ci ca o obligație cerută de însăși existența (și definiția!) acestor specii.

Mulți se mai întrebă, cum bine arată tovarășul Baban, cît „la sută” să fie pozitiv și cît negativ într-un spectacol?

De asemenea „frămîntare” n-a fost scutit nici colectivul brigăzii artistice a Casei de cultură din Călărași, care, din teama de a nu aduce în scenă prea mult negativ, a prezentat mai mult chipul nou al orașului, în forme insuficient de atractive. La „lipsuri” s-au abordat aspecte neesențiale (ca centralistele de la telefoane, care nu dau repede legătura!), satirizate prin interpretarea a trei vinători (altă dată simpatici!), care acum se plîngeau că... nu mai au ce critica! O asemenea întrebare vădește că cei care o pun sînt foarte departe de înțelegerea complexelor și complicatelor probleme ale brigăzilor artistice. De ce ne punem o asemenea întrebare? Să nu supărăm pe cineva? Prezintă satira și umorul vreun pericol? În afară de alunecarea în negativism sau în denigrare, alt pericol nu văd. Satira și umorul sînt forme artistice ale criticii și autocriticii. Cîndva notam, într-un caiet cu maxime: „Risul este cel mai bun certificat de sănătate al unui popor”. Oamenii care rid demonstrează frumusețe morală, optimism, forță spirituală.

Cei care și-au făcut o preocupare din cît la sută să fie pozitiv și cît negativ, n-au dat niciodată rezultate frumoase. Acest raport îl rezolvă viața, realitatea concretă, ogîndită armonios și variat în economia spectacolului.

Dar teama de umor negativ a căpătât în concepțiile unora alt aspect.

Ei știu, li s-a spus, au citit, că brigada trebuie să aibă umor, că fără asta moare pe scenă, în vîzual spectatorilor. Cer însă insistent ca acest umor să fie pozitiv. „Să fugim de negativ, tovarăși! — zic aceștia. A apărut o formă salvatoare: umorul pozitiv!”

Să vedem ce este umorul pozitiv. Poate el înlocui celălalt umor dătător de neliniște? Problema nu poate fi tratată „exhaustiv” (vorba criticilor!) în cuprinsul acestui articol. Dacă ne amintim de legea fundamentală a umorului, contrastul dintre esența și aparența fenomenelor, trebuie să admitem că această lege funcționează și în cazul umorului pozitiv. În cazul acesta avem de-a face însă cu un conflict aparent între cele două laturi, deci cu un fals conflict. În poezia lui Ion Ruș — „Necazurile tovarășului contabil”, născută aproape simultan cu teoria umorului pozitiv, contabilul gospodăriei, care nu și poate încheia bilanțul pentru că i se comunică mereu noi rezultate, este numai aparent supărat (deci aparent negativ!).

Dar formula aceasta are posibilități limitate. De aici și lipsa de vigoare, în cele mai multe cazuri, a creațiilor bazate pe ea.

De lucrurile bune, pozitive, nu putem să ridem. Ele apar, prin strădaniile oamenilor, pentru a-i bucura și a ne bucura. Ridem însă de ceea ce nu se armonizează cu pozitivul, de ceea ce frînează realizarea lui. Chiar în cazurile fericite de umor pozitiv ca *Harap Alb la Slobozia* (brigada laureată din Argeș) risul nu este generat de trăsăturile frumoase ale eroului, nici de rezultatele în muncă ale colectivității, ci de „incercările” la care este supus voinicul descins din poveste.

Îmi amintesc, din perioada cînd am lucrat la Casa Centrală a Creației Populare, că recomandarea de a se crea umor pozitiv a avut o altă explicație. Se făcuse observația, pe care-o putem repeta și azi, în destule cazuri, că aspectele pozitive, realizările, sînt aduse pe scenă în forme sărace, enunțative, din care cauză ele sînt umbrite de cele negative. Din această cauză recomandam (recomandare valabilă și azi!) să se găsească idei artistice mai interesante și pentru reflectarea rezultatelor pozitive, a frunțășilor, a metodelor lor de muncă. Or, și în ultimul concurs am mai întîlnit fenomene de „enunțare la alb” a unor asemenea aspecte, cum s-a întîmplat la brigăzile din Valea

Măcrișului, raionul Urziceni, Slobozia, raionul Giurgiu, Periș, raionul Răcari, ca să nu amintesc decît cîteva.

Este vorba deci de introducerea umorului pozitiv în spectacole, dar nu de folosirea exclusivă a acestei formule, fapt care ar duce iarăși la monotonia pe care o combatem cu înverșunare.

Atîta vreme cît viața ne oferă — vorba tovarășului Baban — „și unele rămășițe ale deprinderilor înapoiate”, satira și umorul „negativ” au ce opera. Ele fac această treabă de pe pozițiile NOULUI, în numele a tot ceea ce este înaintat.

Situîndu-se pe poziții partinice, luînd atitudine împotriva oricăror manifestări străine de comportarea celor mulți, nealunecînd în denaturare, tot umorul (și cel „negativ”!), e „pozitiv”!



Sala de lectură a bibliotecii din comuna Blăjeș, regiunea Brașov.



Casa-laborator a gospodăriei agricole colective din comuna Căteasca, regiunea Argeș.

PASIUNEA NU CUNOAȘTE VÎRSTĂ

Patru bărbați — patru prieteni și aceeași pasiune: deslușirea tainelor solului. Toți din satul Căteasca-Argeș. Când i-am cunoscut discutau destul de aprins. Petre Aldea, cel mai vîrstnic dintre ei, susținea că amendamentele calcaroase „nu-s o doctorie bună pentru pămînt”. În urmă cu vreo 8 ani, pe cînd era încă în întovărișirea agricolă, sosiseră la Sfatul popular vreo 30 de saci cu amendamente pe care nu voia să le folosească nimeni. Pe atunci, Aldea era deputat în Sfatul popular comunal și, ca să dea „exemplu personal” a luat el toți sacii, i-a împrăștiat pe petecul lui de ogror. Recolta a fost foarte slabă.

— S-a ars porumbul pentru că ai pus cantitate de trei ori mai mare decît cea normală, îi explică președintele gospodăriei Dumitru Neagu. Uite, o doctorie, de pildă, o pastilă dintr-un somnifer te face să dormi bine, liniștit. Dacă iei însă mai multe pastile odată, poți adormi pe veci. Cam așa e și cu pămîntul.

Moș Petre nu se lăsă convins. Și nepotu-său Marin Aldea îi cam ținea isonul. Inginerul Ionescu, un om la vreo 40 de ani, intervine și le arată că solul acesta pe care țărani din Căteasca l-au apucat din moși strămoși ca pămînt sărac — dînd în anii cei mai buni 700 kg grîu la hectar, poate fi

îmbogățit. Este podzol sărac cu aciditate ridicată. Într-un astfel de sol plantele nu se dezvoltă bine, nu dau producții mari chiar dacă le punei îngrășăminte. Înainte de toate, pentru fertilizarea solului trebuie aplicate amendamente calcaroase. Cel doi colectivști s-au făcut pînă la urmă că înțeleg, deși se vedea că nu erau pe deplin convinși.

Inginerul și-a dat seama că în acest sat multe lucruri trebuie luate de la început. Cu toate că oamenii erau vrednici, recoltele gospodăriei rămîneau încă mici. Într-adevăr pămînt sărac. Conținutul în humus al solului se ridica abia la 1-2 la sută. De aceea, fertilitatea lui era atît de scăzută. Pentru a-i face pe colectivști să înțeleagă mai bine explicațiile sale, inginerul Ionescu a organizat o casă-laborator.

Activul casei-laborator și-a întocmit un plan de muncă în care erau cuprinse cele trei ramuri de activități: demonstrativă, experimentală și propagandistică. Casa-laborator a gospodăriei colective din Căteasca a devenit în scurtă vreme un fel de post de radio care recepționa și transmitea. Recepționa recomandările științei și tehnicii noi, le prelucra îmbogățindu-le și adaptîndu-le în funcție de condițiile locale, specifice, apoi le transmitea la brigăzi și în diferite sectoare de activitate ale gospodăriei: la fermele cu animale în livezi, în grădina cu legume.

Într-o zi ploioasă, două colectiviste au venit tocmai din luncă, cale de vreo 8 kilometri, la casa-laborator, ca la un arbitru:

— Ioana face repicatul așezînd răsăturile la 3-4 centimetri unul de altul. S-a plîns Carmen Matei. Eu zic că nu-i bine, că-s prea dese. Și nici acoperitul răsădului nu-i...

— Mă învață copilă asta pe mine, a sărit Ioana Nicolae, o legumicultoare mai în vîrstă. Cu cît e mai dese răsăturile cu atît e mai bine. Iese producția mai mare.

— Carmen are dreptate. Ea și-a amintit bine ce v-am spus astă iarnă la cursuri: răsăturile se pun la 5-7 cm. unul de altul iar acoperirea plantei se face de la rădăcină spre tulpină. Citiți, și aici...

Le-a dat două broșuri cu îndrumări practice pentru legumicultori și femeile au plecat împăcate la treabă.

În scurt timp casa-laborator și-a adăugat și o ogradă imensă: loturile experimentale. Acolo, cel din activul casei, pasionați agricultori, au pus pentru prima dată în aplicare planul pentru fertilizarea solurilor podzolice. După aplicarea amenda-

mentelor calcaroase pe 100 ha s-au scos cu 1450 kg grîu la hectar mai mult decît prevedea planul. Era în vara anului 1962. Oamenii s-au convins de însemnătatea fertilizării pămîntului.

...M-am reîntîlnit cu colectivștii din Căteasca în toamna aceasta. Coborîse seara peste șesul argeșean. La casa-laborator ardea lumina. Tineri și oameni cu părul cărunt, laolaltă, urmau cursurile învățămîntului agrozootehnic, luau notițe, dezbăteau probleme.

Și cine credeți că pleda cu multă convingere pentru aplicarea unei noi metode agrotehnice? Nepotul lui Petre, brigadierul Marin Aldea.

La Căteasca a crescut colectiva, au crescut oamenii. Brigadierul Aldea a fost școlarizat. A urmat cursurile de 6 luni organizate pe raion. Împărtășind din experiența lui, vorbea frumos, documentat, ca un tehnician.

— Pentru a spori cantitatea de îngrășăminte aplicate — spune brigadierul — casa-laborator a experimentat în raza brigăzii noastre o nouă metodă simplă și economică: compostarea gunoierului de grajd. Din 300 tone gunoi de grajd, prin amestec cu pămînt, superfosfat și carbonat de calciu am scos 1200 tone compost. L-am împrăștiat pe 60 de hectare și roadele le cunoașteți.

Într-adevăr știau cu toții: pe cele 60 hectare îngrășate cu compost colectivștii au scos anul acesta 5350 kg porumb boabe la hectar.

Eram profund tulburat. Aici la Căteasca, zeci de foști argați, liberi acum, căutînd cele mai bune căi pentru rezolvarea unor probleme cu specific local, aplicau, cu alte cuvinte, agrotehnica diferențiată. Ei dezbăteau cu toată seriozitatea în acest modest „parlament” sătesc, soarta recoltei viitoare. Și toți muncesc cu pasiune de la tineri la vîrstnici. M-am convins, pasiunea nu cunoaște vîrstă.

ION ARMAȘESCU

Medicul

Ora unu noaptea. La locuința medicului Mircea Becherescu, din comuna Poenarii Burchi-Ploiești, doi oameni bat în ușă. După cîteva minute apare medicul. În celălalt capăt al comunei, la vreo 5-6 km, s-a ivit un caz grav. O hemoragie spontană, cauzată de pierderea unei sarcini, amenință viața colectivistei Maria Petre. Frații ei au venit într-o fugă să anunțe doctorul.

Au mai trecut cîteva minute. Insoțit de către cei doi frați, medicul Becherescu a pornit spre locuința Mariei. După o oră de drum, pe o ploaie torențială, au ajuns la căpătîiul bolnavei. Starea ei era într-adevăr deosebit de îngrijorătoare; pierduse mult sînge, pulsul era foarte slab, și cădea dintr-un leșin într-altul.

Două ore a stat medicul lîngă bolnavă. Intervenția energetică și la timp i-a salvat viața.

★

Dumitru Crăciun are un an și jumătate. La vîrsta lui foarte fragedă e fi-lesc să nu-l cunoască încă pe medicul Becherescu. Părinții micului Mitică îl cunosc însă foarte bine și țin la el ca la o rudă apropiată. Motivul l-am aflat chiar din gura mamei,

colectivista Ioana Dumitru: „Doctorul nostru t-a dat — aș putea spune — a doua oară viață lui Mitică. De n-ar fi fost dînsul copilul meu azi n-ar mai trăi”.

Cuvintele mamei spun adevărul. Fără intervenția urgentă a medicului, copilul, care contractase o formă deosebit de periculoasă de bronho-pneumonie, n-ar fi supraviețuit.

Chemat la căpătîiul lui îl găsisse cu fața învinețită, cianozată, respirînd cu mare greutate. Viața lui, abia pîlpînd, era, poate, de ordinul orelor sau chiar al minutelor.

Un tratament de urgență, cu tonicardiac și cu lobelină, un analeptic respiratoriu, urmat de administrarea masivă de antibiotice, au reușit ceea ce medicului însuși i se părusse la un moment dat aproape imposibil — salvarea vieții copilului.

★

Din șirul celor trei mii de tratamente aplicate în acest an de medicul primar Mircea Becherescu am evocat, la întimplare, doar două, de dată recentă.

2 cazuri din 3000. Două cazuri în care un copil și-a regăsit zîmbetul iar o femeie a păstrat bucuria de a trăi.

M. POPESCU



Creșterea porcinelor aduce colectivștilor din comuna Tudora Vladimirescu, regiunea Galați, venituri frumoase. În fotografie: aspect de la îngrășătoria de porci.

Reînnoiți-vă
abonamentele
la revista „ALBINA”!

Am o țară ca o floare

BRĂILA DĂ BINETE VIITORULUI

Brăilean de origine, poetul Ion Minulescu și-a cîntat urbea natală în versuri cernite :

*Se duc pe Dunăre la vale,
Ca șirul de cocori pribegi
Pe-ntinsul fără de hotare,
Se duc pe Dunăre la vale
Cosciuguri albe plutoare.*

Simbolul acestei sumbre viziuni trebuie căutat în realitatea vieții orașului aflat acum 30—40 de ani în plină decadere, după ce cunoscuse însă înălțări și căderi spectaculoase, perioade de sărăcie și altele de prosperitate.

Firește, ca orice oraș din patria noastră, Brăila de astăzi este în plină și înnoitoare e'ervescență. Dar e interesant de știut de unde s-a plecat și prin cîte a trecut pentru a ajunge la ceea ce este azi — modern port la Dunăre și puternic centru industrial.

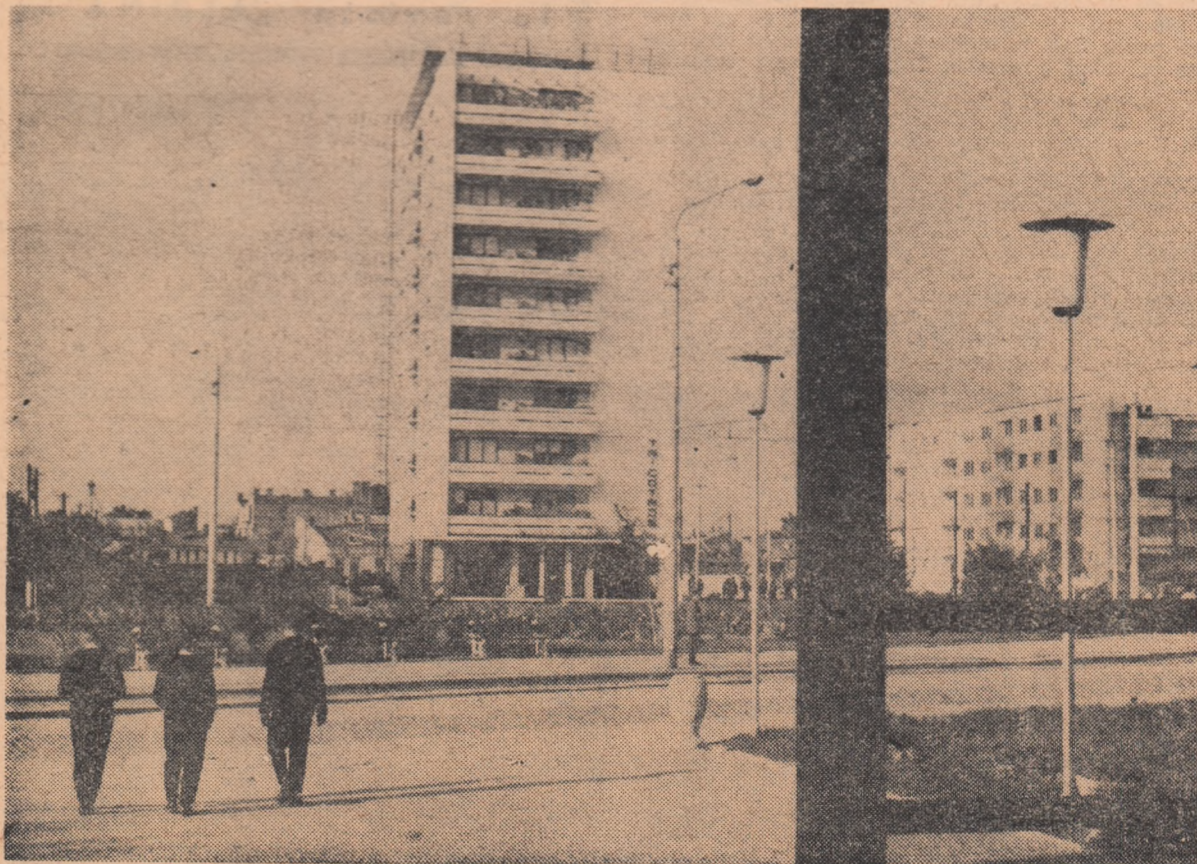
INCEPUTURILE

Inceputurile se confundă în negura veacurilor.

Brăila este una din cele mai vechi așezări urbane din România. Mai bătrînă chiar decît Bucureștiul, urbea a luat ființă în 1368 cînd Vlaicu Vodă a acordat unor pescari munteni privilegiul de a se fișa laolaltă. Peste 4 ani orașul va împlini deci șase veacuri de existență.

Rivni! de turci e ocupat de ei în 1540 și restituit Țării Românești abia la 1828, după tratatul de la Adrianopole.

Cu timpul, prin atragerea țării în circuitul economic european, Brăila ia proporții și suferă diverse influențe legate de interesele comerciale, care, aici, dictau totul: puternicul contrast între centrul îngrijit clădit, confortabil și periferia mizeră ce încingea localitatea cu un briu de bordeie ca și cererea și oferta, cursul prețurilor, șomajului etc.



Noi construcții în orașul Brăila

Astfel, pentru armatori și contrabandiști s-au înălțat vile cochete și edificii elegante dar în cartierul lui Panait Istrati, Comorofca, ulițele mocirloase ce mai supraviețuiesc încă răzleț — soarta lor este însă pecelluită căci la anul va începe și aici reconstrucția — evocă fosta groapă inundabilă în care decenii la rînd s-au chinuit hamalii și docherii ce se speleau muncind pe bani pușini în danele portului.

OFENSIVA FURTUNOASĂ A NOULUI

Situată pe un teren alunecos și gata oricînd să se surpe, Brăila a trebuit să fie înainte de orice consolidată. Adică să i se injecteze în adînc zeci și sute de tone de beton. Numai cu o fundație robustă la dispoziție s-au decis inginerii și constructorii să înceapă modernizarea urbanistică a orașului.

Pe bulevardul Republicii și pe bulevardul Karl Marx, pe strada Căărăși ca și pe alte străzi, sute de apartamente surîd astăzi în soare. Și aceasta nu e decît începutul. Foarte curînd Brăila se va îmbogăți cu alte sute și mii de apartamente noi, ceea ce înseamnă că întreg orașul va căpăta o cu totul altă înfățișare, proaspătă și tinără ca Dunărea primăvara.

Decamdată sînt în stadiu de finisare vreo 400 iar în scurt timp pe strada Victoriei, ce leagă centrul de gară se vor demola vechile și uzatele imobile pentru a face loc unei magistrale cu 16 blocuri.

Vizita prin oraș e încă de pe acum lămuritoare. Căci dacă în cale îți ies fie și numai șantierul noii săli de cinematograful panoramic cu 850 de locuri, complexul alimentar Hristo Botev, luminos și tînesc cu fațadele sale pastelate, blocul-torn de 9 etaje ori frumoasa și svelta siluetă a clubului uzinelor Progresul și încă ai destule elemente de comparație cu trecutul. Fiindcă trecutul n-a însemnat numai case scunde și șubrede ci și lipsă de salubritate, trotoare desfundate...

Cu zeci de hectare „spațiu verde”, cu cei peste 175 000 m.p. de drumuri asfaltate numai în ultimii ani Brăila a încetat să mai fie urbea neîngrijită de altădată. Actualii ei gospodari țin la aspectul orașului și îl înfrumusețează neconștienți.

BRĂILA INDUSTRIALĂ

Brăila are în zilele noastre destule motive de mîndrie: noile ei blocuri, atrăgătoarea esplanadă, buna aprovizionare a populației. Dar mai mult decît orice, brăilenii țin la proaspetele lor cetăți industriale, **Combinatul de prelucrare a stufului de la Brăila și Complexul de industrializarea lemnului**. Nu e puțin lucru să știi că alături de ele mai funcționează Uzina de utilaj greu Progresul, unde se fabrică pe scară republicană prese și escavatoare, concasoare mobile pe pneuri — cum e cel recent echipat cu motor Diesel de 45 C.P. — osii etc., uzina Laminorul, fabrica de ciment Stînca și șantierul naval 1 Mai. Pe vremuri, la Brăila, se reparau nave de mic tonaj. Acum, se realizează aici șlepuri de 1 700 de tone și, în curînd, chiar depășind 2 000 de tone.

Vizitînd orașul Brăila, străzile și sălile de spectacole, discutînd cu oamenii, simți o bună dispoziție tonică, un legitim sentiment de însuflețire asemănător celui pe care îl încerci după ce ai strîns o recoltă bogată.

RADU ZAMFIR



Miron Radu Paraschivescu, născut la Vălenii Munte, în Prahova, în anul 1912, se numără printre mai de seamă poeți ai noștri. A urmat școala primară la locul nașterii, și liceul, la Ploiești. De la bacalaureat s-a manifestat pluralitatea preocupărilor intelectuale și artistice ale viitorului scriitor, atras, cînd de studiile de literatură, la Conservatorul din Cluj, cînd de studiile de literatură și filozofie, la Universitatea din București. Căutări, căutări care n-au rămas fără rezultate, de pildă, avea să devină un gazetar cu o clinică marcată spre eseistica ideilor, iar în activitatea gazetărească, un cronicar plastic pasionat și original — căutări, însă, mai ales ale adevăratei vocații, ale adevăratului său drum, care avea să se încadreze în același cadru poetic.

Deci, pe la douăzeci de ani, Miron Radu Paraschivescu intră adînc în uzina aspră a presei burgheze.

AMINTIREA MEA

*Așa mi-e sufletul, că pîn-și-o floare,
De și-ar striga durerea, m-ar durea că-o
doare...*

*Mă cat atît de des și-atît de-adînc pe mine,
Ca să mă scormonesc dintre ruine,
Ca să m-aleg din lacrimi și cuvinte
Și să-mi aduc de mine singură aminte...*

*Cînd scot la vînt o floare moartă fără vină,
Dulce-o răsfir în soare și-n lumină,
Și-o ud cu lacrimi ori, c-un strop de rouă
Și o sîrut, ca s-o-nvălesc, cînd plouă...*

*Dar buzele uscate mi-s și arse.
Și biata floare, cu petalele întoarse,
Se răsucește și se-ntoarce-n moarte
Rugîndu-mă să plec cît mai curînd, cît mai
departe,*

*Căci amintirea mea e prea fierbinte,
Ucide cele mai de preț cuvinte,
Cele mai albe flori, cele mai calde stele,
Cele mai bune gînduri ale mele...*

OTILIA CAZIMIR

S A T

*Lanul, copt,
sta tolănit,
culcat sub brațul nopții.
Vîntul?
adormise ca un prunc în leagănul lui,
zîmbînd.
Copacii, visători,
așteptau zorii
care, undeva, nevăzuți,
își inhămau armăsarii de argint.
Numai luna sta pe cer
ca o pîine albă,
Fericită.
...Glia dormea sătulă.*

ȘTEFAN ROLL

romini contemporani

Miron Radu PARASCHIVESCU

fiind coloanele cele mai democratice, cele mai persistente ale acesteia, în care el însuși caută să aducă contribuție de curaj civic și de ideal revoluționar. El, concomitent cu începuturile gazetărești, el a căutat și găsit ceva cu mult mai prețios, și anume: conștientul cu ideologia clasei muncitoare, cu lupta Partidului Comunist. Miron Radu Paraschivescu participă la viața culturală utecistă, e prezent în nenumărate inițiative antifasciste, antirăzboinice, e unul dintre tinerii cei mai buni în militantismul luptei cu condeul. Astfel se explică faptul că, fără a avea, prin natura sa, un deosebit dar al observației și anchetei — natura sa fiind în principal lirică și mediativă — Miron Radu Paraschivescu a practicat cu pasiune reportajul, care a lăsat în patrimoniul său literar, aproape în întregime poetic, două volume de cercetări ascuțite și pasionate în viața muncitorească și țărănească de pe vremuri, foarte valoroase documente sociologice, și fierbinți rechiziții la adresa orânduirii burghezo-moșierești. O altă „doză” a activității sale literare, va fi prin anul 1945 — opera dramatică „Asta-i ciudat, foarte interesant și izolată, unică incursiune a scriitorului în domeniul amaturgiei.

Astfel se explică un al doilea fapt cu mult mai important că Miron Radu Paraschivescu este unul dintre cele puține poezii ai generației sale — generație forțată în atmosfera unor presiuni foarte puternice ale unor mai decadente școli literare burgheze — care nu a avut de plătit nici un tribut esteticii mistice, mistice, hermice, anti-realiste și iraționaliste a epocii, pe care, piedică atât de serioasă în calea multor alții. Din prima clipă, poezia sa se înființează pe temelii terne și limpede al ideologiei revoluționare, este înființată unui ideal colectiv, și străbătută de fiorul terne al aspirațiilor populare și al luptei partidului. Astfel, prima caracteristică a poeziei lui Miron Radu Paraschivescu, va rezulta din caracterul agitatoric, tematic, paralelar, retoric și profetic, al poemelor

scrise de el între 1930 și 1940, poeme care constituie esența și cea mai mare parte a volumului apărut, cu aproape douăzeci de ani mai târziu, sub titlul Declarația patetică.

În anii dictaturii fasciste și ai războiului, Miron Radu Paraschivescu a fost obligat să-și întrerupă activitatea publicistică fățiș democratică, fiind, de altfel, pus la index ca gazetar. În acest răstimp el a lucrat și a făcut să apară o operă de mare originalitate, volumul de poezii Cîntice țigănești. Este o prelucrare de folclor lăutăresc și mahalagesc, romanțe, balade și cîntece de dragoste, o valorificare, la nivelul concentrării și armonizării poeziei culte, a tuturor elementelor specifice acestui gen de creație populară: argou, culoare țipătoare, irenezie a subiectivismului, cruditatea expresiei etc., etc. Cîntice țigănești este o operă de simpatie umană și de protest antifascist, — și din această cauză cititorii i-au arătat o dragoste aparte și i-au asigurat o popularitate care va dăinui, desigur, multă vreme.

Dar întreg poporul nostru suferă în acei ani cumplită. Situația aceasta a concentrat toate resursele sufletului ale poetului în focarul simțămîntelor patriotice, în dragostea față de poporul nostru, de trecutul lui, și mai ales în chemarea îndrăznică, patetică, a unui viitor mai bun. De aci, s-a născut o nouă operă a lui Miron Radu Paraschivescu, amplul poem epico-liric Cîntecul României, evocare a trecutului de luptă populară împotriva aspiriilor sociale și politice, din secolul al XVIII-lea pînă în zilele eliberării patriei de sub jugul fascist. Început în anii negri ai războiului și dictaturii, poemul a fost terminat după eliberare, încît el a putut cuprinde și capitolul în care se descrie lupta în ilegalitate a comuniștilor pentru mobilizarea maselor populare la lupta decisivă, și un ultim „cînt”, luminos, hiperbolic, profetic, care deschide largă perspectivă a construirii socialismului.

O dată cu instaurarea puterii populare și cu începerea construirii socialismului în țara noastră, începe

perioada de maturitate a creației lui Miron Radu Paraschivescu, perioadă a cărei definiție ne-o dă el însuși: perioada „laudelor”. Într-adevăr, el a dat acest nume întregii sale producții din ultimii cincisprezece ani, și tuturor culegerilor succesive ale poemelor sale, apărute în acest răstimp. „Laudele” exprimă o stare de totală descătușare interioară, o înclinație spre sondarea tuturor marilor probleme ale omului contemporan. De aceea, faza „laudelor” se caracterizează printr-o vastă tematică filozofică și morală, printr-o meditație adîncă și matură asupra problemelor spiritului și ale sufletului, a căror cuprindere și ascuțime, unite cu forma de concentrare clasică și cu tonul deosebit de personal, îl situează pe Miron Radu Paraschivescu în primul rînd al poezilor noștri din această epocă. Principiul, însă, din care izvorăște întreaga fază a „laudelor” este atașamentul vechi și indisolubil, al poetului, la cauza luptei Partidului, și el însuși declară aceasta, de pildă, într-unul din cele Cinci toasturi de ziua Partidului, intitulat Lăuda tăcerii (referire la activitatea conspirativă din lunga epocă a ilegalității):

„Dar a venit și ziua-n care
Să-mi descui inima, să cînt
Durerile istovitoare
La care n-am găsit cuvînt”...

Iar orientarea esențială și felul acestei creații rezultă din dorința poetului de a ajunge la inima poporului, căruia, prin chipul reprezentativ al Partidului, îi închină în termeni de o emoționantă sinceritate „rodul acestor nesfîrșite munci”, în poema cu care se încheie orice culegere de „laude”, și care poartă chiar titlul de Dedicatie:

„Spre tine închin acum rodul
Acestor nesfîrșite munci,
Că-n tine am văzut norodul
Și visurile lui, atunci”...

Această sumară relatare a activității lui Miron Radu Paraschivescu ar fi în mod grav incompletă, dacă nu am aminti, măcar, că poetul nostru a realizat una dintre cele mai strălucite opere de traducător, din cîte s-au pus în slujba colosalei acțiuni de traducere a literaturii universale întreprinsă în ultimii ani. Pușkin, Nekrasov și Mitzkiewicz, au devenit cunoscuți publicului nostru prin masivele și minunatele traduceri ale sale, „printre picături” el tălmăcind și alte nenumărate pagini poetice, ale unor scriitori ca Shakespeare, sau Maïakovski, Johannes Becher sau Ungaretti.

RADU POPESCU

MINUL CU DOUĂ CUPE

— Graiul cifrelor — Pagini de istorie — Cu brigada — Două cupe

căminul cultural din Dăbuleni. Sînt în camera a profesorului Florea Moraru, directorul căminului și discutăm împreună despre activitatea artistică comună. În carnetul de însemnări, prind cifre; în dreptul fiecăreia, cite o specificare: 34 dansatori în cele două formații de dansuri; 16 membri ai brigăzii artistice de agitație; în cele două formații de teatru; 25 membri în tinere formații artistice — și ei mulți, foarte tari; 26 membri ai formației care pregătește corul; 15 instrumentiști în tariful căminului; 15 instrumentiști și dansatori. În total: 506 artiști.

Adunare. Celor 32 de programe prezentate anul trecut în căminul la Dăbuleni, Grojdibod, Potel, Beni, Craiova li se alătură 46 de spectacole ale corului și dansuri, 28 ale brigăzilor artistice de agitație, 12 montaje literare. Tragem din nou linia și obținem 157 spectacole prezentate în 9 luni de formație în căminul. Iar alte spectacole sînt în perspectivă, și acelea cu piesa Capra cu trei iezi în insistență de cei mai mici dintre spectatori — și careia repetă de zor formația de teatru de păpușarii nu i-au uitat nici pe spectatori mai mici, se gîndesc să pună în scenă un spectacol pentru copii, program de brigadă... cu păpuși intitulat: Din păpușe.

pagini din monografia vieții artistice a comunității de colectivității-artiști la repetiții sau în acțiunile, să pătrundem în atelierul de creație al căminului din Dăbuleni.

★

o repetiție a corului, care are loc în sala de spectacole, sala de repetiții nu-i mai poate cuprinde pe cei 157 artiști.

Teatrul nouului sediu al căminului — ne spune profesorul Păsculescu, dirijorul corului — s-a prevăzut ca să fie mult mai spațioasă. E o măsură... pe lângă vîntul impetuos al formațiilor artistice din stră.

— mi răspundă și la alte întrebări. Dar îl reclama Duminiță, corul pleacă în deplasare la reședința Corabia. Și cîntecele trebuie să fie cît mai bine. Acum, ei repetă poemul coral Pagini de istorie. Corul corului. Pe melodii prelucrate din folclorul activității cîntă, în cuvinte noi, viața fericită din cămin este aceasta prima compoziție a profesorului escu. Și alte cîntece, pregătite, mai de mult, de el sau strădaniile colectivității lor ca, prin aplicarea înaintate metode agrotehnice, să obțină recolte mari de porumb (cîntecul În pădurea de porumb); obținute în cultivarea viței de vie pe terenurile

nisipoase de pe malul Dunării (cîntecul Crește vița în nisip), munca sericicultoarelor care, anul trecut, de pildă, au adus gospodăriei venituri de peste 1 800 000 lei (cîntecul Foicică, foi de dud). Totodată, coriștii din Dăbuleni — care, pentru a intra în formație sînt supuși mai întii unui examen — s-au dovedit, în nenumărate rînduri, nu numai buni interpreți ai cîntecelor despre viața și munca lor, dar și ai lucrărilor corale ale unor clasici universali și ale clasicii noastre. Cîntecele de masă ocupă, de asemenea, un loc important în repertoriul corului.

Grija dirijorului se îndreaptă nu numai către întocmirea unui bogat și variat repertoriu, ci și către asigurarea unui înalt nivel de interpretare a cîntecelor. Iar exigențelor lui, colectivității și intelectualii din cor le răspund cu entuziasm. Rar se înregistrează absențe la repetiții (și acestea, numai și numai motivate). Rezultatul: corul din Dăbuleni a fost mereu prezent la fazele interregionale sau la finalele concursurilor republicane, de unde întotdeauna s-a întors cu premii și mențiuni.

Cînd se prind dansatorii din Dăbuleni în briu și pornesc, în pași năvalnici de-a lungul scenei, moș Mihalache Cebuc, cel mai bătrîn dintre ei, se întrece cu cei tineri la strigături:

Uite briul,
Trece riul...

Așa zice strigătura. Dar ei nu s-au mulțumit să treacă, cu briile lor, doar un singur riu. Le-au luat la rînd: Jiul, Oltul, Argeșul și au ajuns pînă pe malul Dimboviței, la București. Formația lor s-a încheiat în perioada de pregătire a celui de-al VI-lea Concurs (erau la început 6 perechi) și de atunci au participat (aproape 200) la două finale. La cămin, pe unul dintre pereți, se află la loc de cinste două diplome: o dată au cîștigat premiul I și titlul de Laureat; altă dată — premiul II.

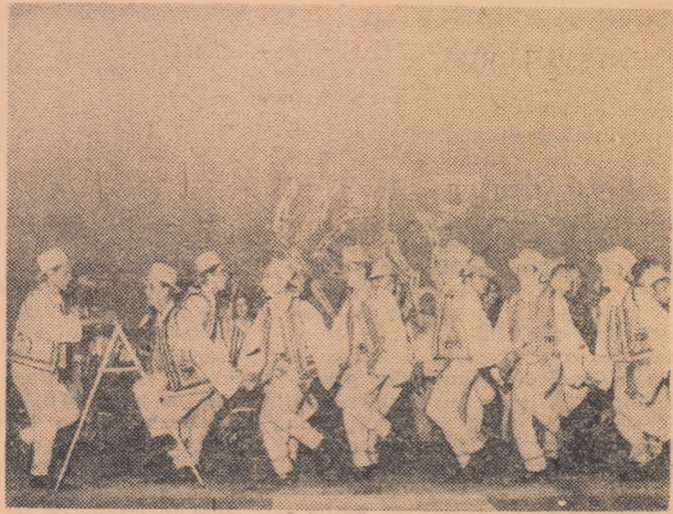
— Mulți dintre dansatorii sînt și fruntași în muncă. Numele unora dintre ei, ca Dumitru Steolu, Constantin Popa, Constantin Bicoi, Aneta Onicală, Elena Copcă, figurează și pe panoul celor mai harnici dintre colectivități. Ei le sînt tuturor de folos, nu numai pe cîmp sau la ferme — în muncă — dar și la cămin — pe scenă — unde jocurile lor îndeamnă la noi succese, la noi realizări.

★

Marin Copcă, profesorul de limba română și instructorul brigăzii artistice de agitație, cunoaște bine regulile care stau la baza realizării artistice a unui program de brigadă. Și la fel de bine cunoaște și prevederile planului de producție al gospodăriei. O dovedesc nu numai notițele din carnetul său de însemnări, dar și programele prezentate în ultima vreme.

Unul dintre ultimele programe se intitula: Oglînda dăbulenilor. Nici nu se putea titlu mai potrivit.

Fruntașii comunei s-au văzut în oglînda, chipeși, pe măsura realizărilor lor. Alții nu prea au fost mulțumiți. În oglînda le apărea nu numai chipul, dar și felul lor de-a munci. Dar brigada nu se mulțumește doar „să arate”. Ea



Ritm și entuziasm. Moment dintr-unul din spectacolele cu temă prezentate de formația de dansuri a căminului cultural din Dăbuleni-Oltenia

dă și povețe. Și o povăț e întotdeauna bună, pune omul pe gînduri. Și, dacă nu astăzi — miine, poimiine, în curînd ea dă roade: cel criticat de brigadă se pune și el pe treabă.

★

Grija pentru legarea activității artistice de viața comunei se oglindește și în unele programe prezentate pe scena căminului în completarea manifestărilor culturale.

Iată cîteva exemple:

În cadrul seriei tematice „Pentru recolte sporite de porumb”, corul a interpretat cîntecul „Pădurea de porumb”, una dintre cele două formații de dansuri a prezentat dansul cu subiect „Muncă bună, mult porumb”, brigada artistică de agitație a adus pe scenă programul „La tribună, porumbul”.

La sfîrșitul seriei de calcul „Ce venituri aduce gospodăriei dezvoltarea sectorului viticol”, corul a executat cîntecul „Crește vița în nisip”, formația de dansuri a venit cu dansul cu subiect „În via gospodăriei”, brigada a prezentat programul „Nisipurile”.

La sfîrșitul manifestării în cadrul căreia au fost sărbătorite sericicultoarele fruntașe din brigadă, corul a cîntat cîntecul „Foicică, foi de dud”, dansatorii au prezentat dansul „Miini de aur” iar un recitator a declamat versuri.

Și de astă dată comentariile sînt de prisos. Înainte de a părăsi căminul, mai arunc o privire către vitrina din camera de lucru a directorului. În pragul apusului, soarele își trimite prin fereastră ultimele raze, să lumineze cele două cupe primite de curînd de activiștii culturali din Dăbuleni: cupa pentru cea mai bogată activitate culturală, conferită de Comitetul de stat pentru cultură și artă și cupa pentru cea mai bună activitate artistică din regiune. Oltenia, primită din partea comitetului regional pentru cultură și artă.

TRAIAN LALESCU

MONEDE VECHI

pe teritoriul patriei noastre

Banii, cu care sîntem obișnuși să ne facem cumpărăturile n-au existat întotdeauna. Ei au apărut numai după ce omenirea a parcurs un lung drum în dezvoltarea sa.

Cele mai vechi monede cunoscute au apărut abia în cursul secolului VII înainte erei noastre, pe teritoriul Greciei și al Asiei Mici. Pe teritoriul patriei noastre ele au apărut mai târziu, avînd ca precursori niște obiecte de bronz, în formă de virfuri de săgeți, care se întrebunțau ca mijloc de schimb pe teritoriul Dobrogei.

La sfîrșitul sec. V î.e.n. apar primele monede propriu-zise. Ele au fost emise de către coloniștii greci, așezați în cetatea Histria, situată în Dobrogea, pe malul Mării Negre.

Cetatea Histria va bate monedă proprie de la sfîrșitul sec. V î.e.n. și pînă în sec. III e.n., cu mici între-

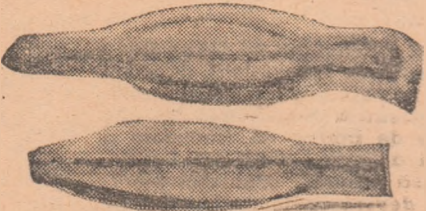


Fig. 1. Virfuri de săgeți de bronz descoperite în Dobrogea.

ruperi. Pe una din fețe sînt reprezentate două capete omenești, așezate unul lângă altul, dintre care unul inversat. Pe partea cealaltă figurează numele orașului și vulturul de mare, așezat pe un delfin pe care îl atacă cu ciocul. Cele mai numeroase monede ale Histriei au fost bătute din argint sau bronz. Mai târziu (în cursul sec. I î.e.n.) același oraș va bate și monede de aur.

O altă cetate grecească de pe teritoriul patriei noastre care a bătut monedă este Callatis (Mangalia de azi). Ea își începe emisiunea monetară în cursul sec. IV î.e.n. și o continuă, cu mici întreruperi, pînă în mijlocul sec. III e.n. Monedele emise au pe una din fețe chipul unei zeiței, iar pe cealaltă, numele orașului și diferite reprezentări, la care se adaugă de regulă spicul de griu, — sugerînd una din ocupațiile principale ale locuitorilor ei, agricultura. Cele mai multe din aceste monede au fost bătute din bronz și, mai puține, din argint. În sec. I î.e.n. cetatea Callatis bate și ea monede de aur.

Ultima cetate grecească de pe teri-

toriu patriei noastre care a bătut monede este Tomisul (Constanța de azi). Tomisul și-a început emisiunea monetară relativ târziu, în cursul sec. II î.e.n. Aceste monede erau în special de bronz și au fost emise pînă în cursul sec. III e.n. Ca și celelalte cetăți grecești amintite, Tomisul va emite monede de aur.

După cum ne dovedesc descoperirile arheologice, monedele coloniilor grecești amintite au fost întrebunțate, în primul rînd, în schimbul de bunuri dintre populația geto-dacă de pe teritoriul Dobrogei, dar și în schimbul de bunuri cu celelalte triburi de la nord și est de Carpați. Restul triburilor geto-dace de pe teritoriul Munteniei, Moldovei și Transilvaniei, care produceau și ele bunuri peste nevoile lor de consum, au simțit nevoia folosirii acestui mijloc perfecționat de schimb care este moneda. Geto-dacii au luat ca model moneda de argint a regelui Macedoniei, Filip II, (tetradrahma) pe care au imitat-o pe o scară largă, pe tot cuprinsul Daciei. Această monedă are pe una din fețe reprezentat pe Zeus, o zeitate grecească, iar pe cealaltă, un călăreț. Moneda a fost bătută, foarte probabil, în cursul sec. III-II î.e.n. și se găsește în mari cantități pe tot cuprinsul țării.

După această dată apare o nouă monedă, cu o putere de circulație universală și care este moneda Republicii Romane.



Fig. 2. Drahme de argint emise de cetatea Histria în sec. IV î. e. n.

Într-o primă etapă, dacii vor folosi moneda Romei (denarul) de argint, iar mai târziu îl vor imita, așa cum ne arată tiparele monetare descoperite în 1961 la Tilișca-Sibiu. Alături de monedele lui Filip II, regele Macedoniei, au mai circulat cele ale lui Alexandru Macedon, fiul și urmașul său la tron, precum și cele ale lui Lysimah, regele Traciei. Monede de aur sau argint ale acestor regi s-au găsit în numeroase tezaure pe teritoriul țării noastre. Ele impresionează prin îndeminarea artistică cu care au

fost lucrate și formează unele din importante obiecte ale muzeelor noastre. Toate au ajuns la noi mai ales pe calea schimbului de bunuri dintre daci și greci.

Dar pe teritoriul țării noastre mai întîlnim și alte monede străine. Așa, de pildă, de la îndepărtata Mare Adriatică, din vechile orașe Apollonia și Dyrrachium (azi în R. P. Albania), au ajuns la noi drahmele de argint al acestor cetăți, care aveau reprezentate pe una din fețe vaca cu vișel care sugă, iar pe cealaltă, un pătrat cu motiv floral, numele orașului și al magistratului. Ele au ajuns la noi pe la sfîrșitul sec. III î.e.n. și au rămas în circulație pînă aproape de cucerirea romană.

Din nordul Greciei, ajung în Dacia, în cursul sec. II î.e.n. monedele emise de către Macedonia, anume Macedonia prima, precum și cele bătute de către cetatea Thasos, care se află în nordul Mării Egee. Primele au figurat pe față scutul macedonean, iar pe partea opusă, măciuca lui Hercule într-o coroană de stejar și inscripția în grecește: Macedonia prima. Celelalte, emise de cetatea Thasos, au pe față capul zeului Dionysos, iar pe partea opusă chipul lui Hercule și o inscripție în limba grecească.

Toate monedele amintite mai sus erau numai în argint și au circulat în mari cantități la geto-daci. Începînd cu sec. I î.e.n. pătrunde moneda romană republicană de argint și apoi cea imperială. Ea va rămîne, începînd din acest secol, singura monedă care va circula pe teritoriul Daciei.

O dată cu cucerirea Daciei de către Traian, singura monedă care circula este cea romană. Sînt foarte numeroase descoperirile de astfel de tezaure, pe care oamenii muncii le fac, în diferite împrejurări, pe întreg cuprinsul țării.

Folosirea monedei de către populația geto-dacă, și pe urmă imitarea ei, a dus la importante schimbări în organizarea social-economică. Apariția ei a accelerat procesul de împărțire a societății dacice în săraci și bogați, fapt care a dus la destrămarea orînduirii comunei primitive și a pregătirii societății împărțite în clase antagoniste, precum și apariția statului.

Descoperirile de monede antice, în care țara noastră este foarte bogată, constituie un important izvor pentru studiul istoriei noastre vechi.

BUCUR MITREA

șef de sector la Institutul de arheologie al Academiei R.P.R.

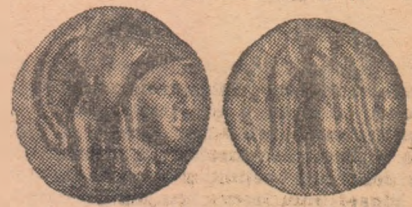


Fig. 3. Monedă de aur (taler) emisă de Alexandru Macedon, și descoperită la Gildău și Fetestî.

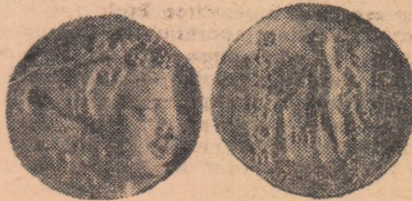


Fig. 4. Monedă de argint (tetradrahma) emisă de cetatea Thasos de la Marea Egee.



Fig. 5. Monedă dacică de argint descoperită la Tulgheș, raionul Gheorghieni, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.

Știați că...

...în Newport (statul Rhode Island — S.U.A.), se înalță un monument în cinstea lui Felice Corne, primul care s-ar fi încumetat să mînce o pătlăgea roșie, ce trecea pe vremea lui ca otrăvitoare ?

...păsările migratoare, cu cîț sosesc mai devreme, cu alții pleacă mai târziu, dintr-o regiune în alta a globului ? De pildă, graurii vin la noi în luna martie și pleacă în octombrie, în timp ce alte păsări, abia sosesc în mai și în august au și plecat.

...frunzele de brăbănoac (Vincă minor) conțin o serie de alcaloizi cu acțiune hipotensivă ?

...potcoavele de cai datează încă de pe vremea romanilor ? Astfel, după cum arată cronicile vremii, catirii lui Nerone erau potcovii cu argint, iar cei ai soției sale, Popeea — cu aur ! În Franța, potcovitul datează din anul 481 e.n., iar în Anglia, a fost introdus mai târziu, de către Wilhelm Cuceritorul ?

...printre plantele cu acțiune terapeutice trebuie menționate codița șoricelului (Achillea millefolium), străveche plantă medicinală cu proprietăți antibiotice, anghinara ca diuretic, crăițele cu utilitate în oftalmologie, degețelul — cardiotonic ?

...la noi în țară se cunosc circa 650 de specii de plante medicinale, folosite în scopuri terapeutice ? Numai grădina Institutului de medicină și farmacie din Tg. Mureș găzduiește 630 de specii de plante, dintre care majoritatea sînt medicinale.



Obiecte din comuna primitivă aflate la Muzeul regional din Timișoara



La biblioteca de stat din Berlin s-a deschis o expoziție de cărți românești.

R. P. ROMÂNĂ — PE MERIDIANELE CULTURII

Aparută în Editura Politică, cartea lui Ion Ghimeșan „R. P. Română pe meridianele culturii” dă o imagine a prestigiului cultural al României peste hotare, în contextul general al politicii țării noastre de dezvoltare a relațiilor internaționale în spiritul înțelegerii, colaborării și păcii.

Tratând un asemenea subiect, se impune de la început o contrapunere între trecut și prezent, între afirmarea actuală a culturii românești, tot mai largă, cu rezonanțe tot mai profunde, și timpurile de tristă amintire când valorile culturale românești aveau de înfruntat nu numai barierele necunoașterii peste hotare ci și nepăsarea criminală a autorităților burghezo-moșierești. Autorul subliniază de la bun început că: „...în pofida greutăților și a lipsurilor de tot felul, în ciuda dezinteresului și a disprețului manifestat de clasele exploatare față de activitatea culturală, geniul creator al poporului și-a dovedit vigoarea din cele mai îndepărtate timpuri. De la iscusii meșteri populari, al căror

nume s-a pierdut în negura vremurilor și pînă la creatorii cu renume internațional, contribuția poporului român, prin fiii săi cei mai înzestrați, la tezaurul civilizației și culturii mondiale este neîntreruptă”. Privind „peste vremuri”, autorul găsit în cotlonul lor fapte impresionante — năzuințe și eforturi ale unor oameni de seamă români spre a face cunoscute în străinătate valorile culturii noastre naționale — precum și mărturia revoltătoare privind atitudinea antipatriotică a autorităților românești. El povestește, printre altele cazul președintelui comisiei de cooperare intelectuală de pe lângă fosta Ligă a Națiunilor, un mare admirator al poeziei lui Eminescu și al culturii românești în general. Eforturile acestui om de a face cunoscută creația românească peste hotare s-au lovit în repetate rânduri, după cum singur a mărturisit, de totala pasivitate a autorităților românești.

Nenumărate sînt căile prin care cultura românească, în zilele noastre, devine cunoscută și prețuită în străinătate, ocupîndu-și locul cuvenit „pe meridianele culturii”.

Subliniind aportul specific pe care relațiile culturale îl aduc la înfăptuirea marilor obiective ale politicii noastre externe, autorul fixează câteva repere ciferice pe spațiul întins al acestor relații.

Iată, de pildă, statul român întreține legături culturale de amploare mai mare cu 70 de țări, iar cu aproape jumătate dintre ele colaborarea se desfășoară pe bază de acorduri, înțelegeri, convenții, aranjamente. Ca membră a Organizației Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură, (U.N.E.S.C.O.), România participă în mod susținut la activitățile acestei organizații complexe, cu caracter guvernamental. România este, de asemenea, afiliată și la peste 170 de organizații internaționale cultural-științifice cu caracter neguvernamental; Academia R.P.R. este în contact cu 6 000 de instituții științifice diverse; Institutul român pentru relațiile culturale cu străinătatea conlucrează cu organizații, instituții și personalități din peste 100 de țări; Radioteleviziunea efectuează schimburi permanente cu 65 de organizații de radio și televiziune străine; uniunile de creație, universitățile, o seamă de instituții și organizații colaborează cu parteneri din numeroase țări ale lumii...

Capitole speciale sînt consacrate în carte drumului parcurs în lume de capodopere ale culturii românești cum ar fi operele lui Sădoveanu, Caragiale, Enescu, prezențelor românești la marile confruntări internaționale, mărturiilor elocvente ale prețurii de care se bucură cultura noastră. Arătînd, în final, că o lucrare ca cea pe care o realizăm nu poate fi încheiată deoarece viața merge impetuos înainte, Ion Ghimeșan observă că: „În anul XX al vieții noastre libere, cînd măsurăm cu o privire retrospectivă drumul parcurs sub conducerea clarvăzătoare a Partidului, încercăm un simțămînt de îndreptățită mîndrie patriotică, constatînd că printre mărețele înfăptuiri ale socialismului în țara noastră se numără și aceea că în anii puterii populare lumea apreciază la adevărată ei valoare cultura românească”.

E. MARTIN

FOLCLORUL ȘI FOLCLORISTICA ROMÂNĂ PESTE HOTARE

Faima folclorului românesc — creație artistică a maselor largi populare — a străbătut de mult fruntariile țării. La rîndul ei, folcloristica română — știința care se ocupă cu studiul folclorului — se bucură de o îndreptățită faimă. Institutul de etnografie și folclor al Academiei R. P. Romîne, creație a regimului nostru democrat-popular este socotit între cele mai mari și mai însemnate instituții de acest gen din lumea întreagă. Bogăția colecțiilor și îndeosebi metoda înaintată după care cercetătorii noștri culeg și studiază folclorul sînt îndeobște cunoscute și apreciate în cercurile de specialitate de peste hotare.

Ca o recunoaștere a prestigiului de care se bucură folcloristica noastră se înscrie, între altele, faptul că maestrul emerit al artei Sabin V. Drăgoi, directorul institutului, a fost nu de mult ales membru în comitetul executiv al Consiliului internațional de muzică populară, iar prof. univ. Dr. Mihai Pop, directorul adjunct al institutului, a fost ales în toamna aceasta prim-vicepreședinte al Societății internaționale de etnologie și folclor.

O seamă de specialiști și oameni de cultură și artă străini țin să viziteze institutul de folclor al țării noastre. Ei cercetează colecțiile și se întrețin cu specialiștii români în cele trei ramuri ale folclorului: muzică, dans și literatură populară, precum și cu specialiștii etnografi. Aceste întrevăderi se prefac adesea în rodnice schimburi de experiență. Institutul întreține legături cu 168 de institute și cu 386 oameni de specialitate din 46 de țări.

Dintre vizitatorii străini pe care institutul i-a primit în cursul acestui an îi menționăm pe următorii: Mario Pio, directorul programelor culturale ale radioteleviziunii italiene, baritonul Aldo Protti de la „Scala” din Milano, Sava Mihailovici Msveliți, artist al poporului din U.R.S.S., Henric Ilici Litinsk, decanul facultății de compoziție de la Conservatorul din Moscova, Hendrick Otson de la radiodifuziunea din Rejkjavik, scriitorul sud-american Alberto Soriano din Montevideo, folcloristul italian Aurelio Roncalia, etnologul american Diamond Stanley de la Universitatea din Syracuse, Men Yu, director adjunct al Ansamblului de cîntece și dansuri din Shanghai, Cun Lin-ceng, profesor al Școlii de balet din Shanghai, Hussein Faouzi, membru al Consiliului superior de artă și literatură din Cairo, compozitorul și muzicologul francez Jacques Chaillet, profesor la „Sorbona”, compozitorul elvețian A. F. Marescotti, compozitorul bulgar Petco Stainov, director al Institutului de muzică din Sofia, C. H. Tillhagen, directorul Muzeului Nordului din Stockholm, Jean B. Denn, președintele Uniunii Panafricane și încă mulți alții.

Aprecierile pe care oaspeții noștri le-au făcut sînt grăitoare. Iată câteva: „A fost pentru mine o foarte mare plăcere să vizitez Institutul de folclor pentru care încă de mult aveam o mare admirație, deoarece îi urmăream de departe, dar cu interes deosebit, activitatea științifică. Sînt fericit că am avut prilejul să ascult câteva cîntece și vă mulțumesc din toată inima, dorind ca munca voastră atât de importantă, din toate punctele de vedere, să fie întotdeauna încununată de succes” (Solon Mikaelidis, compozitor, directorul Conservatorului din Salonic). „Ceea ce mă izbește ascultînd muzica populară românească este faptul că pare să fie opera unui autor contemporan deosebit de talentat. Îmi place viața pe care această muzică o mărturisește. Cred că un francez care vizitează țara dv. nu poate decît să o iubească. El se simte într-un fel ca la dînsul acasă, cu toate aceste legende care se aseamănă atât de mult cu cele din patria sa” (Pierre Rucheton de la Radio Luxemburg). „La capătul unei scurte vizite în București sînt fericit că am putut să iau contact cu izvorul viu al tradiției și al culturii românești. Admir profund munca meticuloasă și lămurită care se înfăptuiește aici cu nespuse dragoste, pentru păstrarea unei forme de cultură atât de bogată și pură înnoită” (Philipp de Saynes, secretar general O.N.U.).

TIBERIU ALEXANDRU

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

de la 27 decembrie 1964

la 2 ianuarie 1965

DUMINICĂ

- 8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu.
- 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: ● Aventurile echipajului Val-Virtej; ● „Cele nouă greșeli” (reluare); ● Cîntec și joc — program prezentat de formațiile artistice ale Palatului pionierilor; ● Teledinutul pionierilor.
- 10.30 Rețeta gospodinei.
- 11.00 Emisiunea pentru sate: ● Gînduri pentru anul 1965; ● Teledinutul satelor; ● În sprijinul cursanților la învățămîntul agrozootehnic: Noi soiuri de plante furajere — documentar realizat de Studioul cinematografic „Al. Sahia”; ● Din frumusețile patriei; ● Muzică populară românească cu Maria Lătărețu, artistă emerită și Dumitru Iliescu.
- 19.10 1964 în imagini.
- 19.50 Rochia de... operetă.
- 20.45 Fiica fîntinarului — film.

LUNI

- 10.10 Pentru tineretul școlar: Ce să fiu?
- 10.40 În împlinirea visului — film.

- 20.45 Expoziția realizărilor economiei naționale a R.P.R. — documentar.
- 21.05 Muzică pentru fanfară.
- 21.40 Telesport.

MARȚI

- 19.10 Cîntați cu noi (emisiune pentru copii).
- 19.30 Versuri închinare Republicii.
- 19.50 Ilustrate din Bucegi.
- 20.05 România, Orizont 64.
- 21.15 Cu cîntecul și jocul pe meșteșugurile Patriei.

JOI

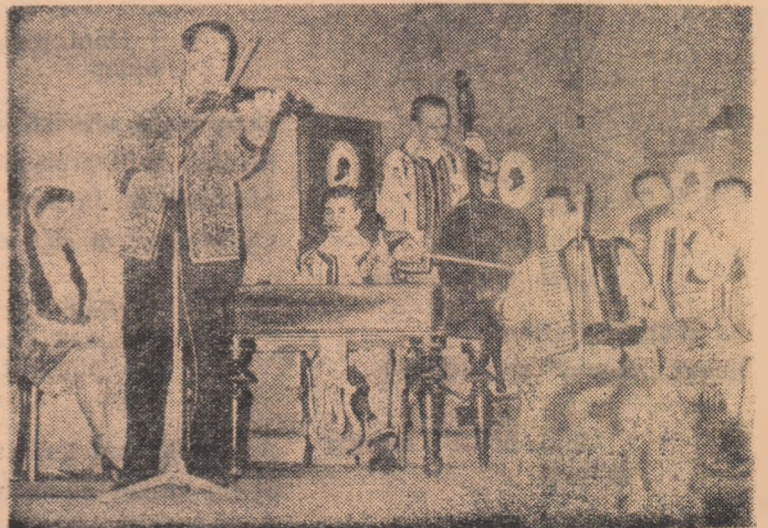
- 22.30 Revelionul Televiziunii.

VINERI

- 20.00 Varietăți... din varietăți.

SÎMBĂȚĂ

- 20.15 Aventurile unui pinguin — emisiune distractivă pentru copii.
- 20.45 Emisiune de teatru: Pădură cu apă de Eugene Scribe.



Grupul folcloric „Perinița” susținînd un program de muzică populară românească în sala radiodifuziunii din Viena.

R A V A S E R A V A S E



Unui tractorist frun-
taș...

Că la muncă ești neîntrecut
E... „Universal” recunoscut.

...și altuia codaș

Spui adesea, dragul meu,
Că tractorul merge greu.
Ca să ai la anul spor,
Ți-am adus un... **PLUG-UȘOR!**

Unui crescător de
albine

Îți urăm să ai, măi vere,
Nu o lună — luni de miere!

Unui medic care
vorbește urit pacien-
ților

Tu când ai sosit
Mai acum un an.
Noi te-am socotit
Drept medic... uman.

Unei surori medi-
cale

Aud mereu (și-adevărat e):
— „Se poartă sora ca un...
frate”.

Unei legumicultoare,
interpretă talentată

Ai succese pe estradă
Și succese-n seră,
Ca artistă de brigadă
Și... brigadieră.



Unei bibliotecare

Să ai în anii viitori
Bogat „volum” de cititori!

Unui artist amator
lenevit

Oi fi dumneata actor
Însă numai de... decor.

Unui director care
ține căminul cultural
închis

Rogu-te matale:
Lacătele... YA-LE!

Unui conferențiar ce
bate apa-n piuă

Hotărit-a să-ți trimită
Anul Nou ca dar o sită,
Să rămână-n ea frumos
Tot ce-i vorbă... de prisos.

Unei cîntărețe în-
chipuîte

Ai în voce cloroform?
Cum începi, mai toți adorm...

Casierii de la gară...

Tu, serviabilă mereu,
Un ban datoare nu rămil:
Ești totdeauna la ghișeu
O casieră... clasa-nții!

...și unei taxatoare
IRTA

Ne-nsoțim protestul
Cu un amănunt:
Niciodată restul
Nu-l ceva... „mărunt”.



Unei „gospodine”.

Venind la tine, Moș Gerilă
Privi-n odaie plin de milă
Și-a scos din sacul uriaș
O mătură și un fâraș.

Unui responsabil de
bufet

Cum mata servești aici
Mîtiteii mult prea mici,
Nu-i mai da în noul an
Cu muștar, ci cu... ocheon.

Unui fotbalist ce
frînează jocul fiindcă
s-a îngrășat peste mă-
sură.

Am jucat mai ieri cu tine,
Și-am crezut că-mi vine rău:
Patru ore și mai bine
Am umblat... în jurul tău.

Unui pădurar aface-
rist

E drept, ai comportări nedemne
Care necesită măsură.
Dar ce vrei? La atîtea lemne
Cum să nu fie uscături?

Servilului

Pe Anul Nou care sosește
O să-l întîmpini iar, firește,
C-o plecăciune foarte lungă
Că nu se știe... ce-o s-ajungă.



Unui vinător

Nimeri-vel sigur ținta
Că doar stă pe loc... plăcinta!

Aceluiași

De Anul Nou tu ne-ai promis
Un iepure („ceva mai rar!”)
Da-n șoaptă un amic mi-a zis
Că l-ai vînat din... galantar.

Unui ospătar care se
lasă așteptat

De mirare, dumnealui
Stete ca bătut în cui,
Anul Nou cînd fu vestit:
— Vineee... și chiar a venit!

Unui instructor de
brigadă artistică, cer-
tat cu calendarul

Și anul ăsta iar te-ai înșelat
Cu iarna ce sosit-a pe furis,
Căci n-ai sfîrșit încă de repetă:
Progamul vostru pentru...
treleriș.

Unuia care trage la
măsea.

Azi, în culmea politeții
Dai cinstire bătrîneții
Și cu țulca-ades în mină
O respecti, că e... bătrînă.



Aceluiași

Tu poi, după cum pricep,
Banii nu la CEC — la cep!

Colectiviștilor din sa-
tele nou electrificate

Urări, un torent
Pe anul... curent!

Contabilului, la în-
cheierea bilanțului

Tot ce-i fapt bun în raport
Trece-l pe-anul nou... report!

Unui bun factor poș-
tal

Cînd în muncă te remarcă
Cetățenii toți din sat
Tu, ca element de „marcă”
Ești mereu... recomandat.

Unui codaș

Anul Nou cînd a sosit,
La șampanie pe dată
Alergînd, ai reușit
Primu-a fi și tu o dată!

Unuia care e veșnic
distrat

Cînd miezul nopții a bătut
Și ai depus fără zăbavă
Pe abajur un cald sărut,
Te-au ris și curcile... din tavă.

Unei palavragioaice

Dentistul lesne reușește
Să vadă gura ta deschisă
Dar mult, sărmanul, ostenește
Pînă țî-o vede și închisă!

Versuri: ARISTICĂ BĂGHINĂ, CRIȘAN CONSTANTINES-
CU, TITI GHEORGHIU, SIG. HOROVEANU, V. D.
POPA și PUIU VIDA

Desene: T. PALL